

SPIS TREŚCI

LEGENDA	10
ZAGADNIENIA OGÓLNE ■	11
1. Co to jest kultura?	12
Przyjrzyj się i pomyśl	12
*Teksty źródłowe	15
Stefan Czarnowski, <i>Kultura</i> (fragmenty)	15
Ruth Benedict, <i>Wzory kultury</i> (fragmenty)	16
Pytania, zadania	16
2. Wśród znaków kultury	18
Przyjrzyj się i pomyśl	18
*Teksty źródłowe	20
Ernst Cassirer, <i>[Klucz do natury człowieka – symbol]</i>	20
Roland Barthes, <i>[Persil i Omo]</i>	21
Pytania, zadania	22
3. Kultura popularna	23
Przyjrzyj się i pomyśl	23
*Teksty źródłowe	27
Dwight Macdonald, <i>[Kultura dla mas]</i>	27
Richard Shusterman, <i>[Kultura dla wszystkich]</i>	28
Pytania, zadania	28
Polecamy	30
POJĘCIE SZTUKI. SZTUKI PLASTYCZNE ■	31
1. Sztuka i dzieło sztuki	32
Przyjrzyj się i pomyśl	33
*Teksty źródłowe	36
Władysław Tatarkiewicz, <i>[Trudna sztuka definicji sztuki]</i>	36
Hans-Georg Gadamer, <i>[Sztuka i porządek]</i>	36
Pytania, zadania	37
2. Co to jest piękno?	40
Przyjrzyj się i pomyśl	40
*Teksty źródłowe	43
Witruwiusz, <i>[Piękno ludzkiego ciała a piękno architektury]</i>	43
Johann Joachim Winckelmann, <i>Opis Torsa w rzymskim Belwederze</i> (fragmenty)	45
Pytania, zadania	45
3. Style, prądy, epoki	47
Przyjrzyj się i pomyśl	47
*Tekst źródłowy	53
Mario Praz, <i>[Styl epoki]</i>	53
Pytania, zadania	54

4. Artysta – rzemieślnik, odtwórca, twórca, prowokator	56
Przyjrzyj się i pomyśl	57
*Teksty źródłowe	61
Giorgio Vasari, [Charakter i zwyczaje Michała Anioła]	61
Gertrude Stein, <i>Picasso</i> (fragmenty)	61
Pytania, zadania	63
5. Trudna sztuka współczesna	64
Przyjrzyj się i pomyśl	64
*Teksty źródłowe	71
Herbert Read, [Rozpad formy w sztuce współczesnej]	71
Stanisław Lem, [O upadku sztuk wizualnych]	72
Pytania, zadania	72
6. Artysta wobec zjawisk kultury współczesnej	75
Przyjrzyj się i pomyśl	75
*Tekst źródłowy	78
Gillo Dorfles, „Nowe ikony” i „cywilizacja konsumpcyjna” (fragmenty)	78
Pytania, zadania	79
7. Muzea, galerie, zabytki – poznajemy i chronimy kulturę	81
Przyjrzyj się i pomyśl	81
*Teksty źródłowe	87
Ernst Hans Gombrich, <i>Muzeum wczoraj, dziś i jutro</i> (fragmenty)	87
Jan Białostocki, <i>Galeria arcydzieł czy dom kultury?</i> (fragmenty)	88
Pytania, zadania	88

Polecamy	90
-----------------	----

MUZYKA ■	91
-----------------	----

1. Język muzyki	92
Posłuchaj i pomyśl	92
*Teksty źródłowe	96
Roman Ingarden, <i>Utwór muzyczny i sprawa jego tożsamości</i> (fragmenty)	96
Wolfgang Amadeus Mozart, List do ojca (fragmenty)	96
Fryderyk Chopin, Szkice do nieukończonego podręcznika gry na fortepianie (próby sformułowania definicji muzyki)	97
2. Czas muzyki	98
Posłuchaj i pomyśl	98
*Teksty źródłowe	101
Hans Heinrich Eggebrecht, <i>Muzyka i czas</i> (fragmenty)	101
Marcel Proust, <i>W poszukiwaniu straconego czasu</i> (fragmenty)	102
Grażyna Bacewicz, <i>Kadziśło</i> (fragmenty)	103
Pytania, zadania	103
3. Na początku był rytm	105
Posłuchaj i pomyśl	105
*Teksty źródłowe	109
Curt Sachs, <i>Muzyka w świecie starożytnym</i> (fragment)	109
Johan Huizinga, <i>Homo ludens. Zabawa jako źródło kultury</i> (fragment)	109
Bolesław Leśmian, <i>U źródeł rytmu</i> (fragmenty)	109
Pytania, zadania	110

*4. Melodia i harmonia: poziom i pion	111
Posłuchaj i pomyśl	111
Teksty źródłowe	114
Siergiej Prokofiew, <i>Czy melodie mogą się wyczerpać?</i> (fragmenty)	114
Zygmunt Bauman, [Muzyka w ponowoczesnym świecie]	114
Pytania, zadania	115
5. Interpretacje i improwizacje	116
Posłuchaj i pomyśl	116
*Teksty źródłowe	120
Glenn Gould, <i>Perspektywy muzyki nagrywanej</i> (fragmenty)	120
Artur Rubinstein, <i>Moje długie życie</i> , t. II (fragmenty)	121
Elias Canetti, [Władza dyrygenta]	121
Pytania, zadania	122
6. Muzyka a codzienność	123
Posłuchaj i pomyśl	123
*Teksty źródłowe	125
Theodor W. Adorno, <i>Filozofia nowej muzyki</i> (fragmenty)	125
Thomas Mann, <i>Doktor Faustus</i> (fragmenty)	126
Jimi Hendrix, <i>Swiss Leaflet Continued</i> (fragmenty)	126
Pytania, zadania	127
Polecamy	128
TEATR ■	129
1. Miejsce teatralne, czyli teatr w społeczeństwie, społeczeństwo w teatrze	130
Przyjrzyj się i pomyśl	130
*Teksty źródłowe	133
Bolesław Prus, <i>Lalka</i> , t. I (fragmenty)	133
Bertolt Brecht, <i>Eliminacja iluzji i wczuwania się</i> (fragmenty)	134
Jerzy Grotowski, <i>Ku teatrowi ubogiemu</i> (fragment)	135
Peter Brook, <i>Pusta przestrzeń</i> (fragment)	135
Pytania, zadania	136
2. Sztuka inscenizacji, czyli dramat w teatrze, teatr w dramacie	138
Przeczytaj i pomyśl	138
*Teksty źródłowe	142
Zygmunt Hübner, <i>Sztuka reżyserii</i> (fragment)	142
Andrzej Wajda, <i>Dlaczego pracuję w teatrze?</i> (fragment)	143
Pytania, zadania	143
3. Konwencja teatralna, czyli umowa między twórcami a widzami	145
Przyjrzyj się i pomyśl	145
*Teksty źródłowe	148
Thornton Wilder, <i>Nasze miasto</i> (fragmenty)	148
Peter Handke, <i>Publiczność zwymyślana</i> (fragmenty)	148
Pytania, zadania	148

*4. Materia sceniczna, czyli scenografia nie jest dekoracją	152
Przyjrzyj się i pomyśl	152
Teksty źródłowe	154
Miron Białoszewski, Lech Emfazy Stefański, <i>Sztuka przedstawiania</i> .	
Wnioski z <i>Tarczyńskiej</i> (fragmenty)	154
Tadeusz Kantor, <i>Tak zwana „dekoracja”</i> (fragmenty)	155
Józef Szajna, <i>[Teatr ciągłego przeobrażania się]</i>	155
Pytania, zadania	156
*5. Sytuacja teatralna, czyli próba sił	159
Przyjrzyj się, przeczytaj i pomyśl	159
Teksty źródłowe	162
Jean Paul Sartre, <i>Ku teatrowi sytuacji</i> (fragment)	162
Eugène Ionesco, <i>Doświadczenie teatralne</i> (fragmenty)	162
Martin Esslin, <i>Mroźek, Beckett i teatr absurdu</i> (fragmenty)	163
Pytania, zadania	163
6. Postać sceniczna, czyli „osoby dramatu” jako role	164
Przyjrzyj się i pomyśl	164
*Tekst źródłowy	167
Jan Kott, <i>Hamlet połowy wieku</i> (fragmenty)	167
Pytania, zadania	169
7. Teatr telewizji, czyli ani teatr, ani film	170
Przyjrzyj się i pomyśl	170
*Tekst źródłowy	174
Krzysztof Teodor Toeplitz, <i>Kartoteka</i> (fragment)	174
Pytania, zadania	175

Polecamy	176
-----------------	-----

FILM ■	177
---------------	-----

1. Film – medium i sztuka	178
Przyjrzyj się i pomyśl	179
*Tekst źródłowy	183
Siegfried Kracauer, <i>Teoria filmu. Wyzwolenie materialnej rzeczywistości</i> (fragmenty)	183
Pytania, zadania	183
2. Narracja filmowa	184
Przyjrzyj się i pomyśl	184
*Tekst źródłowy	187
Lew Kuleszow, <i>[Scena filmowa]</i>	187
Pytania, zadania	187
3. Kino gatunków	189
Przyjrzyj się i pomyśl	189
*Tekst źródłowy	192
Charles F. Altman, <i>[Kulturowy i kontrkulturowy charakter kina gatunków]</i>	192
Pytania, zadania	192

4. Kino autorskie	194
Przyjrzyj się i pomyśl	194
*Teksty źródłowe	197
Erwin Panofsky, <i>[Współczesna katedra]</i>	197
Alexandre Astruc, <i>[Kamera-pióro]</i>	197
Pytania, zadania	198
5. Adaptacje filmowe, adaptacje filmu	199
Przeczytaj, przyjrzyj się i pomyśl	199
*Teksty źródłowe	202
Ingmar Bergman, <i>[Film a literatura]</i>	202
André Bazin, <i>O film nieczysty: obrona adaptacji (fragmenty)</i>	202
Pytania, zadania	203
*6. Film dokumentalny	204
Przeczytaj i pomyśl	204
Tekst źródłowy	206
Kazimierz Karabasz, <i>Bez fikcji (fragmenty)</i>	206
Pytania, zadania	207
Polecamy	208
WSPÓŁCZESNA KULTURA MULTIMEDIALNA ■	209
1. Telewizja	210
Przyjrzyj się i pomyśl	210
*Teksty źródłowe	213
Horace M. Newcomb, Paul M. Hirsch, <i>Telewizja jako forum kultury (fragmenty)</i>	213
Farrel Corcoran, <i>Telewizja jako Aparat Ideologiczny: Władza i Przyjemność (fragmenty)</i>	214
Jean Baudrillard, <i>[Telewizja to inny świat]</i>	214
Pytania, zadania	214
2. Internet	216
Przyjrzyj się i pomyśl	216
*Teksty źródłowe	218
Marshall McLuhan, <i>[Globalna wioska]</i>	218
J. C. Herz, <i>Wędrowki po Internecie (fragmenty)</i>	218
Pytania, zadania	219
*3. Gry komputerowe	221
Przyjrzyj się i pomyśl	221
Teksty źródłowe	224
Roger Caillois, <i>[Znaczenie gier w kulturze]</i>	224
Andrzej Wajda, <i>Nieograniczona wolność chłopca z rewolwerem (fragmenty)</i>	224
Pytania, zadania	225
Polecamy	226
Spis ważniejszych tekstów kultury	227
Indeks rzeczowy	235
Indeks osób	239